

Diepenbeeks

België–Belgique
PB - P.P.
3590 Diepenbeek 1
BC 10109

Natuur. Nieuws

Adresklever

Activiteiten 2012
Ledenfeest
Biomonitoring Genk-zuid

Natuurpunt Afd. Diepenbeek. Merry Christmas

Voorzitter: Jos Ramaekers, Houbrichtsstraat 2,
Diepenbeek, 011/351583

Secretaris: Richard Vuurstaek, Zinniastraat 17,
Diepenbeek, 011/322718

Penningmeester: David Berx, De Hutten 52,
Genk, 089/247702

Milieu- en Culturele raad: Gilbert Martens,
Plompaertstraat 22, Diepenbeek, 0472/329136

Jos Paulussen, Jagersstraat 28, Diepenbeek; 011/323962
Chris Dictus, Piannesbergstraat 19, Diepenbeek; 011/ 333692
Erik Nuyts, Kempenstraat. 136, Diepenbeek; 011/332382
André Witvrouw, Dautenstraat 42, Diepenbeek; 011/324382
Koen Thonissen, Nanofstraat 118, Diepenbeek; 011/ 25 60 41

Woord van de voorzitter

10 Jaar Natuurpunt, 10 jaar “Natuur voor Iedereen” , 10 geslaagde doelen

10 jaar geleden, in december 2001, beloofden Natuurreservaten en De Wielewaal elkaar plechtig om samen te werken aan Natuur voor Iedereen in Vlaanderen. Natuurpunt was een feit. 10 jaar later kunnen we alleen maar vaststellen dat Natuurpunt zijn missie meer dan voorzien heeft vervuld. Een welgemeend “dank U wel” aan al onze vrijwillige en professionele medewerkers, en partners die dit mogelijk maken!

- Wij stellen natuur veilig.

We hebben overal in Vlaanderen veel natuurgebieden kunnen veiligstellen. 10 jaar geleden beschermden we 10.000 ha natuur, nu 18.200 ha. De beste manier om te beschermen blijft gebieden aankopen. De grootste aankoop in Diepenbeek betrof Nietelbroeken.

- We zijn goede beheerders.

Met onze vrijwilligers als motor en ons sociaal economiebedrijf en landbouwers als belangrijke partners. Daarnaast helpen ook meer dan 700 grote grazers ons bij het beheer.

- Wij laten iedereen mee genieten.

De slogan “Natuur voor Iedereen” hebben we zeker gerealiseerd. Denk maar aan de vogelkijkhut in De Maten en de wandelpaden in Dorpsbenden en Nietelbroeken.

- Bij ons kan je heel wat leren over natuur.

Wij zorgen voor leerrijke ervaringen, cursussen en uitstappen op maat van jong of oud.

- Wij zijn het kenniscentrum voor natuurinformatie in Vlaanderen.

Onze studiewerkgroepen leveren een grote bijdrage om de biodiversiteit in kaart te brengen. Tienduizend vrijwilligers werken hier aan mee. Met www.waarnemingen.be realiseerden we de grootste databank voor biodiversiteit in Vlaanderen.

- Wij zijn een belangrijke middenveldorganisatie en belangengroep

Het ledenaantal verdubbelde op tien jaar tot 88.000 gezinnen.

- Publiekscampagnes rond biodiversiteit zoals “Vogels Voeren & Beloeren”, “Vlinder Mee”, ...bereiken een groot publiek. Meer dan 600.000 mensen bezoeken onze website.

- We gaan actief op zoek naar samenwerking om oplossingen aan te reiken voor het behoud van natuur en landschap in Vlaanderen op een constructieve manier

- We richten de blik op Europa en de wereld

Ondermeer om het Natura 2000-netwerk in Vlaanderen te realiseren.

- Het werk is niet gedaan!

De voorbije tien jaar waren erg succesvol. Daartegenover staat dat de natuur het moeilijk blijft hebben in Vlaanderen. Een sterk Natuurpunt is dus ook de volgende jaren meer dan nodig om die trend te keren. En daar gaan we samen onze schouders onder zetten.

Jos Ramaekers
voorzitter

UITNODIGING:

Ledenfeest op vrijdag 16 december 2011.

Naar jaarlijkse traditie sluiten we het werkjaar af met ons ledenfeest.

Bij wat kaas en wijn wordt in het kort uit de doeken gedaan wat we het afgelopen jaar hebben uitgespookt en wat de plannen voor volgend jaar zijn. Alsook hoe het financiële plaatje er uit ziet.

Na dit alles genieten we van een diareportage van onze Diepenbeekse natuurfotograaf François Van Bauwel. Het thema is natuur uit je buurt en zoogdieren in binnen- en buitenland.

Alle leden welkom op vrijdag 16 december om 20u in zaal Terloght

10 jaar natuarpunt

En dat vieren we!
Op zaterdag 10 december 2011 in Gent

17 u: Welkomsthapje
18 u: Wervelende show met de hoogtepunten uit 10 jaar Natuarpunt en de uitdagingen voor de komende jaren. Ster van dienst is **Saartje Vandendriessche** onder begeleiding van "Die Verdamme Spielerei", het zotste wandelorquest van Vlaanderen.
19u30: Receptie geleid door smaakmaker en biotuiner **Geert Groffen**
21u30: Volg ons op het swingende ritme van 'The Rhythm Junks'
23u00: **Natuurfuif**

Feestadres: Universitaire Forum (UFO), Sint-Pietersnieuwstraat 33, Gent
IEDEREEN WELKOM! DEELNAME IS GRATIS.
Graag inschrijven via www.natuarpunt.be/inschrijving
of bij Vera Baetens 015-29 72 17

10.000 km voor het klimaat

DURBAN **BRUSSEL**

Registreer jouw kilometers op www.klimaatcoalitie.be
en Stunt mee op **3 december**
Klimaatmanifestatie
Vertrek Noordstation Brussel **14u**

Klimaat Coalitie

Kabouterwandeling in de Broekbosvijvers (2 oktober).

Een uitzonderlijk warme zondagmiddag, een 12 tal enthousiaste wandelaars en een deskundige gids waren de ingrediënten voor een geslaagde zoektocht naar de geheimzinnige wereld van de paddenstoelen. De vooraf geuite vrees dat er door de droge maand weinig te vinden zou zijn bleek ongegrond.

Volgens de levenswijze zijn er drie soorten paddenstoelen.

De symbionten: samenleven met een ander levend organisme (boom, ...)

De parasieten: op levend materiaal (bomen, paddenstoelen,)

De saprofyten: op dood materiaal (hout, bladeren,)

De volgende soorten werden gedetermineerd:

- Gewone hertenzwam (roze sporen)
- Zwavelzwam (kippenvlees uit het bos)
- Kastanjeboleet (verkleurt blauw bij druk)
Bijna alle boleten zijn symbionten.
- Gele aardappelbovist (symbiont)
- Kleine aardappelbovist (wortelt)
- Kaneelkleurige melkzwam
- Roodbruine slanke amaniet (geen ring)
- Vliegenschwam (met ring)
- Gele knolamaniet (rauwe aardappelgeur)
- Satijnzwam
- Grote stinkzwam (begint als duivelsei, aasgeur lokt de aasvliegen ter verspreiding van de sporen)
- Gewone krulzoom (boletenfamilie, vroeger als eetbaar beschouwd, maar is toch giftig)
- Berkenridderzwam (bij berken, gele plaatjes en witte sporen)
- Parelamaniet (roze plaatjes, eetbaar, kan verward worden met zwaar giftige panteramaniet !!!!)
- Gewone berkenboleet
- Knolvoethertenzwam (zeldzaam)
- Schotelrussula (witte steel die breekt als krijt)
- Grofplaatrussula
- Platte tonderzwam (vertoont gallen)
- Echte tonderzwam
- Verblekende russula
- Broze russula
- Bonte berkenzwam (zeldzaam)
- Berijpte russula
- Scherpe kamrussula
- Berkenzwam
- Armbandgordijnzwam
- Eekhoortjesbrood (buikege steel)
- Vissige eikenrussula
- Roodgrijze melkzwam
- Gele berkenrussula
- Grijze slanke amaniet (zeldzaam)
- Plooivoetstufzwam
- Zwartgroene melkzwam
- Gele korstzwam (lijkt op elfenbankje maar met oranjegele buisjes)

Deze geslaagde wandeling werd besloten met een verfrissend drankje in het CC van Lutselus.

Bedankt Ronny en tot volgende keer.

Biomonitoring industriezone Genk-zuid.

Genk Zuid was recent nadrukkelijk aanwezig in de media. Genk Zuid is met zijn oppervlakte van 1500 ha het vierde grootste industrieterrein van Vlaanderen. In het totaal beschikt Genk over 1950 ha industriegronden. Genk Zuid heeft nog 100 ha vrije industriegronden. In het totaal zijn er meer dan 500 bedrijven aanwezig in Genk Zuid. De buurt ervaart al velen jaren de milieugevolgen van diverse industriële activiteiten. Met mondjesmaat gebeurt er onderzoek en worden er studies uitgevoerd. In dit kadert past de biomonitoring. Voor dit project werden een aantal milieuparameters gecontroleerd bij jongeren (leeftijdsvork 14-15 jaar) aan de hand van een medische vragenlijst, bloed, urine- en haaronderzoek. De resultaten werden getoetst aan parameters van een vergelijkbare groep leeftijdsgenoten in Vlaanderen.

Men stelt vast dat de jongeren van Genk Zuid en Diepenbeek, Rozendaal een aantal biomerkers duidelijk verhoogd zijn ten opzicht van hun Vlaamse leeftijdsgenoten. We hebben het hier dan over een aantal zware metalen in het bloed (cadmium, chroom, koper en thallium), zware metalen in urine (cadmium, koper, thallium, toxisch relevant arseen-TRA) en POP's (1-hydroxypyreen). Voor urinair cadmium scoorden 19,5% van de jongeren boven de 0,5µg/l, de waarde waar boven extra gezondheidsrisico niet uit te sluiten te zijn. Voor TRA had maar liefst 65,4% van de jongeren een waarde boven de richtlijn. Dit is dubbel zo veel als de algemene populatie. Meer specifiek waren de waarden van chroom in het bloed in Diepenbeek significant. Uit de medische vragenlijsten blijkt dat de incidentie van astma significant meer voor komt in de Genkse wijken in de nabijheid van Genk Zuid.

DNA-schade in bloedcellen is eveneens aanzienlijk hoger dan in de Vlaamse referentiegroep (26%). Voor schade aan de DNA bouwstenen loopt dit op tot 69%. Dit type DNA schade / breuken hersteld bijna altijd, ware het niet dat het herstel nooit de 100% zal zijn, niet correct noch volledig. Individuele factoren bepalen in, hoeverre het kankerrisico hierdoor stijgt, maar op groepsniveau is het echter waarschijnlijk dat een grotere hoeveelheid breuken in DNA gepaard gaat met een groter kankerrisico. Mogelijk is de inwendige hogere blootstelling aan zware metalen de oorzaak van de vastgestelde lichte verstoring van het concentratievermogen van de 197 gecontroleerde jongeren. Opvallend is ook dat 3 op de 4 jongeren een milieuprobleem meldt in zijn woonomgeving. Dit is maar liefst 3 maal meer dan hun Vlaamse leeftijdsgenoten. Ze maken zich dan ook beduidend meer zorgen over de milieublootstelling dan hun Vlaamse leeftijdsgenoten.

Het spreekt voor zichzelf dat deze resultaten tot nadenken stemmen en verder onderzoek noodzakelijk maken. De impact van Genk Zuid op de flora en fauna maakt geen deel uit enige studie. We mogen er echter redelijkerwijze van uit gaan dat de gemeten impact ook hier aanwezig is. Genk Zuid levert heel wat werkgelegenheid en welvaart op. Men mag echter niet langer blind blijven voor de gevolgen van deze sterke industriële concentratie. Zowel voor mens als leefmilieu is de grens niet bereikt, maar duidelijk overschreden. De impact van Genk Zuid dient dringend verminderd en een verdere uitbreiding waarbij de milieubelasting nog verder stijgt, is absoluut onaanvaardbaar.

Winterwerken 2011-2012.

In Diepenbeek zijn we trots op enkele van de meest waardevolle natuurpareltjes die Vlaanderen rijk is. Met onze vereniging proberen we die bijzondere natuurpareltjes goed te beheren en er de natuur her en der zelfs te verbeteren.

Jaarlijks bekijken we dan ook de ingrepen die er nodig zijn om de planten en dieren te helpen die aan onze zorgen zijn toevertrouwd. Ook deze winter zijn er een aantal werkzaamheden gepland. We overlopen ze hier even.

De Maten

Tot in de jaren '50 lag er tussen de sluizen van Diepenbeek en de Augustijnenvijver een laaggelegen vochtige heide met veenmossen. Momenteel is dit terrein bijna volledig dichtgegroeid met opslag van berk en wilg. Deze en volgende winter wordt dit terrein opnieuw opengemaakt om de bijzondere planten opnieuw kansen te geven. Nu al kun je de eerste resultaten zien.

Dauteweyers

Ter hoogte van de Duivenstraat wordt in de loop van de winter het wilgenstruweel in een vijver met een kraan verwijderd, samen met de bovenste laag slib zodat deze vijver beter onder water kan gezet worden en de wilgen niet meer terugkeren. Met het slib wordt de dijk tussen de twee vijvers verbreed.

Dorpsbenden

Na het herstel van de afwateringsgrachten vorige jaren, maken we nu werk van het herstel van de randen van de blauwgraslandperceeltjes. Jaarlijks groeien vanuit de randen wilgen en maken zo het blauwgrasland kleiner. We dringen nu deze wilgen terug tot aan de oorspronkelijke bosrand.

Nietelbroeken

In het bos worden twee percelen met kaprijpe populieren en een sparrenaanplant gekapt. Voorafgaandelijk wordt het onderhoud verwijderd en omgezet in hakhoutcultuur. Waardevolle jonge bomen zullen worden gemerkt om te behouden zodat de kapping geen kaalslag wordt.

Heb je interesse om te komen helpen bij het beheer, of wil je graag de bijzondere soorten mee in het oog houden, aarzel dan niet en neem contact op met Jos Ramaekers (0477 476963) of de verantwoordelijke van het beheerteam van het gebied in kwestie.

Beheerteams.

In het natuurgebied “De Maten” en sinds kort ook in “De Dorpsbenden” zijn er beheerteams actief. Het is de bedoeling om op vaste tijdstippen beheerwerken uit te voeren in het desbetreffende gebied. Voor de Maten is dat elke tweede zaterdag van de maand om 14u en voor de Dorpsbenden elke derde zaterdag om 13u30. Einde is voorzien om 16u. Plaats van samenkomst; voor de Maten; kruising Dillekensweyerstraat en het Fietspad.
voor de Dorpsbenden; parking aan de visvijver, Pomperikweg.

Dus iedereen die tijd en goesting heeft om de handen uit de mouwen te steken voor de natuur, is van harte welkom.

Voor meer info E-mail; voor de Maten; davidberx@pandora.be.

voor de Dorpsbenden; jos.paulussen1@telenet.be

Onze natuurgebieden.

De Dorpsbenden-Pomperik: Graslanden worden natuur voor iedereen.

Situering; centrum Diepenbeek, hoek Verbindingslaan en de Demer.

Grootte: 38 ha, Beheerder: Jos Paulussen, 011/323962

Nietelbroeken: Sprookjesbos in Diepenbeeks Haspengouw.

Situering; Zuid-Diepenbeek grensoverschrijdend met Kortesseem en Hasselt.

Grootte: 66 ha, Beheerder Jos Ramaekers, 011/351583

De Dauteweyers: Industrieel patrimonium wordt weer natuur.

Situering; Lutselus, St-Servatiusstraat.

Grootte: 11 ha, Beheerder: André Witvrouw, 011/324382

De Maten: Natuurparel van midden Limburg.

Situering; Noord-Diepenbeek grensoverschrijdend met Genk.

Grootte: tot. 231 ha, Beheerder Diepenbeeks gedeelte: David Berx, 089/247702

De Mowkes: Voormalige waterkelder wordt vleermuizen (t)huis.

Situering; op de universitaire campus Diepenbeek aan de Stiemer.

Den Elst: Natuuroase in een landschap van monoculturen.

Situering; ten noorden en langs de autosnelweg, tussen de gehuchten het Crijt en het Reitse.

Grootte: 5 ha, Beheerder: (nog in overleg).

De Sluisbenden: (natuurontwikkelings gebied).

Situering; ten westen van de universitaire campus, langs de Demer.

Grootte: 5 ha, Beheerder: (nog in overleg).

Digitale nieuwsbrief.

In deze tijd van internet, e-mail en dergelijke, willen we als afdeling Diepenbeek niet achterblijven en bieden onze nieuwsbrief aan in digitale vorm. Een e-mail naar onze redactie david.berx@pandora.be is reeds voldoende om u op de lijst te zetten om ons tijdschrift langs het internet te ontvangen. Dit vermindert onze kosten, spaart het milieu en u ontvangt het tijdschrift mooi op tijd en in kleur.

Activiteitenkalender 2012

Zondag 8 januari: *Winters heidelandschap in de Maten.*

Samenkomst om 14u op de parking “de Pengel” aan de havenlaan aan het Albertkanaal.

Laat je verwarmen door de glühwein tijdens de pauze.

Zondag 19 februari: *Daguitstap naar Zeeland (NL).*

Vertrek om 08u15 op de carpoolparking aan de E313 te Diepenbeek.

Overwinterende watervogels aan zee en duin. **(vooraf inschrijven door overschrijven van € 15 /persoon (-18jaar = € 10 /persoon) op 775-5904690-30 met tekst Zeeland + aantal).**

Zondag 1 april: *Lente in Nietelbroeken.*

Samenkomst om 14u op de hoek van de Tichelerij- en de Kruisstraat.

Voorjaarsbloeiërs in vochtig Haspengouw.

Zondag 22 april: *Vroege ochtendwandeling in de Maten in de “week van de aarde”.*

Samenkomst om 06u op de parking “De Pengel” aan de Havenlaan langs het Albertkanaal.

Vogel- en andere morgengeluiden, met nadien ontbijt. **(vooraf inschrijven door overschrijven van € 8,00 op 001-2378710-55 met de vermelding vogelwandeling.)**

Zondag 20 mei: *Daguitstap naar Furfooz.*

Vertrek om XXu op de carpoolparking aan de E313 te Diepenbeek.

De vallei van de Lesse op zijn mooist. **Picknick meebrengen.**

Praktische info volgt nog.

Zondag 17 juni: *Bloemenwandeling in de Dorpsbenden.*

Samenkomst om 14u op parking van de sporthal “Het Demerstrand”.

Bijzondere bloeiende bloemen allerhande.

Zondag 5 augustus: *Vlinder mee in de Sluisbenden.*

Samenkomst om 14u op de hoofdparking van de universiteit campus Diepenbeek.

Vind, zie en leer vlinders en ander klein spul kennen.

Zaterdag 25 augustus: *Nachtwandeling in de Dorpsbenden.*

Samenkomst om 20u aan de kantine aan de visvijver, pomperikweg.

Vleermuizen, nachtvlinders en andere zien en horen.

Zondag 2 september: *Heidewandeling in de Maten.*

Samenkomst om 14u op de parking “de Pengel” aan de havenlaan, aan het Albertkanaal.

Bloeiende heide, een oeroud landschap.

Zaterdag 15 september: *Daguitstap naar de Oostvaardersplassen (NL).*

Samenkomst om 08u op de carpoolparking aan de E313 te Diepenbeek.

Op bezoek in één van de meest tot de verbeelding sprekende gebieden.
(vooraf inschrijven, info volgt later)

Zondag 7 oktober: *Kabouterwandeling in de bossen van Schoonbeek-Beverst.*

Samenkomst om 14u aan het kruispunt Zandstraat-Grensstraat te Lutselus.

Paddenstoelen in alle maten, kleuren en geuren.

Zaterdag 13 oktober: *Nacht van de duisternis in de sluisbenden.*

Samenkomst om 19u op de hoofdparking van Uhasselt.

Op zoek naar nachtdiertjes met zaklamp en andere hulpmiddelen.

Zaterdag 17 november: *Dag van de natuur.*

Beheerswerken in een natuurgebied te Diepenbeek. Iedereen welkom.

Vrijdag 14 december: *Ledenfeest.*

Afspraak om 20u in zaal Terlogt aan de Helstraat te Diepenbeek.